

Flora en fauna quickscan & ecologisch activiteitenplan

Toetsing Wet natuurbescherming aangaande de verbouw van
woonboerderij Leechlan 3, Grou

Flora en fauna quickscan & ecologisch activiteitenplan

Toetsing Wet natuurbescherming aangaande de verbouw van
woonboerderij Leechlan 3, Grou

Ernewoude, mei 2021

In opdracht van:

Eigenaren woonboerderij

Mevr. M. Oostwoud

Leechlan 3

9001 ZH Grou

Uitvoering:

Successie Natuurzaken

Ds. v.d. Veenweg 5A

9264 TA Earnewald

Tel.: 0622600985

Email: info@successienatuurzaken.nl

Contactpersoon:

Dhr. Nico Minnema

Auteur:

Dhr. Jan Brandt Wiersma

Tel.: 0610570211

Email: janbrandtwiersma@gmail.com

Omslagfoto: Betreffende woonboerderij Leechlan 3 Grou

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Doel.	4
1.3 Gebied- en planbeschrijving.....	5
2. Onderzoeksmethodiek.....	8
3. ‘Kleinschalige’ initiatieven	8
4. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)	8
4.1 Gebiedsbescherming.....	9
4.1.1 Natura 2000.....	9
4.1.2 Natuurnetwerk Nederland	10
4.1.3 Provinciaal beschermde gebieden	10
4.2 Soortenbescherming	10
4.2.1 Vleermuizen.....	11
4.2.2 Huismus	12
4.2.3 Overige vogels	12
4.3 Houtopstanden.....	13
5. Samenvattend en Conclusie flora en fauna quickscan	14
6. Aanbeveling	15
6.1 Soortspecifieke eisen en wensen gewone grootoorvleermuis	15
Gewone grootoorvleermuis	15
6.2 Compensatiemaatregelen	16
6.3 Landschappelijke inpassing van de boerderij/gebouwen.	17
7. Literatuurlijst.....	18

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De eigenaar van de woonboerderij aan Leechlan 3 te Grou is voornemens verbouwwerkzaamheden uit te voeren aan het betreffende pand. Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. In het kader van de vergunningsaanvraag is Successie Natuurzaken gevraagd een ecologische beoordeling uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of de geplande werkzaamheden al dan niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.

De toetsing bestaat uit een onderzoek gebaseerd op het onderdeel soortbescherming. Hierbij ligt de focus op beschermde flora en fauna waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat deze voor kunnen komen in het plangebied. Aangaande aanwezige beschermde soorten wordt verder ingegaan op mogelijk negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten. Tevens wordt er inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurgebieden (waaronder Natura-2000 en EHS/NNN-gebieden) in de omgeving en houtopstanden. De voorliggende rapportage weergeeft de resultaten en het advies op basis van het uitgevoerde onderzoek.

1.2 Doel

Het doel van deze ecologische beoordeling is inzicht verschaffen van de mate waarin het planvoornemen van invloed is op de natuurwaarden van het plangebied en zijn “directe omgeving”. Deze kennis is de basis voor de aanbeveling over eventueel te nemen vervolgstappen om overtredingen onder de Wet natuurbescherming te voorkomen.

De ecologisch toetsing schept, voor zover mogelijk, duidelijkheid over de volgende vraagstellingen:

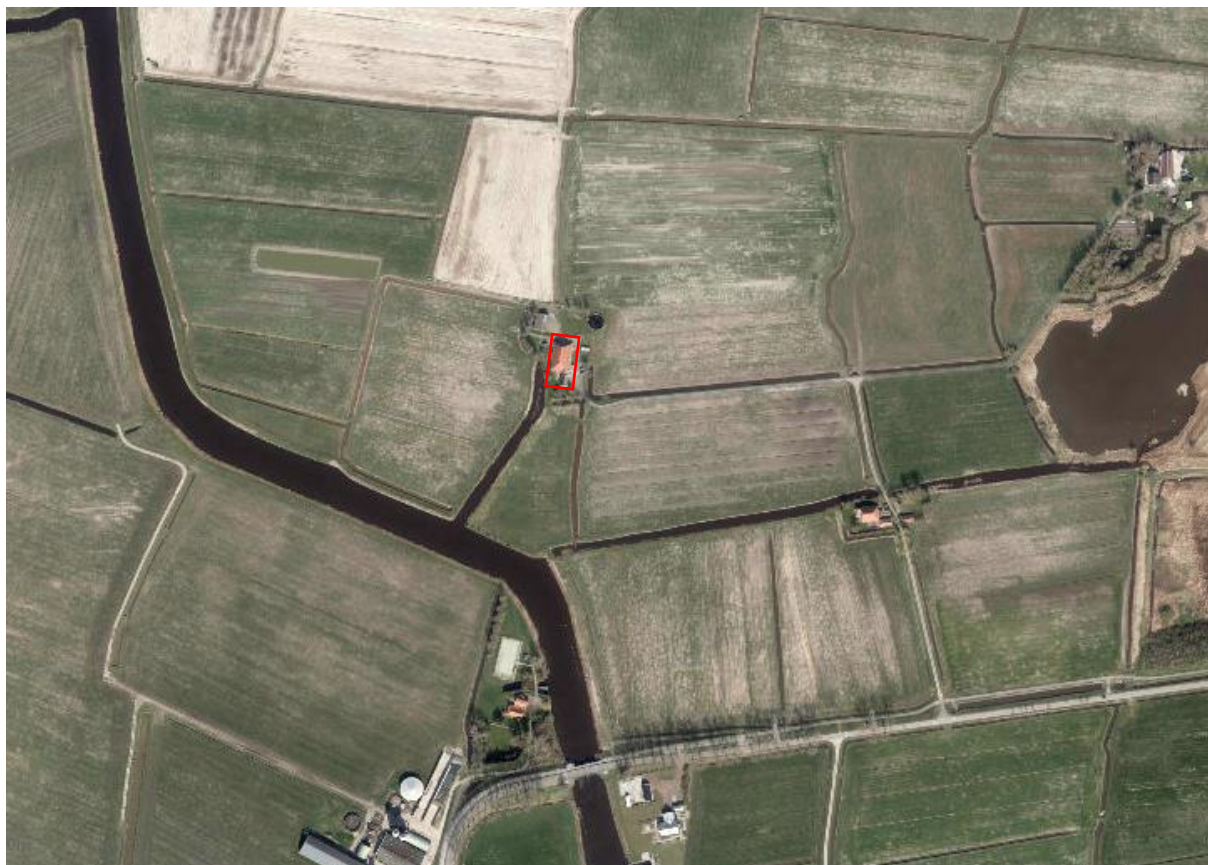
1. Komen er binnen het plangebied, onder de Wet natuurbescherming, beschermde soorten voor?
2. Bevinden zich binnen de invloedssfeer van de beoogde locatie beschermde natuurgebieden?
3. Wat zijn de mogelijke effecten, zowel tijdens als na realisatie van het plan, op de eventueel aanwezige beschermde soorten en -natuurgebieden?
4. Middels welke vervolgstappen kunnen bij de realisatie van het plan eventuele overtredingen onder de Wet natuurbescherming vermeden, dan wel verzacht worden?

Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en, indien noodzakelijk, aanvullend onderzoek. Voor het eventuele aanvullende inventarisatieonderzoek werkt Successie Natuurzaken volgens de daarvoor lenende protocollen die door Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdierverseniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld en/of volgens de kennisdocumenten van Bij12. Wanneer negatieve effecten op beschermde soorten en/of -gebieden te verwachten zijn is ontheffing en compensatie mogelijk vereist

1.3 Gebied- en planbeschrijving

Het plangebied (figuur 1, weergave 1) ligt buiten de bebouwde kom van Grou en betreft een woonboerderij (figuur 1, weergave 2) langs watergang de Koldyksterrak. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door agrarische akker- en graslandpercelen. Rondom het plangebied staan enkele bomen en liggen relatief smalle afwateringssloten en een opvaart van de Koldyksterrak (figuur 1, weergave 3). Op relatief grote afstand tot het plangebied ligt ten zuiden de bebouwde kom van het dorp Grou.

In de huidige situatie is het authentieke voorhuis van de kop-hals-romp boerderij in relatief goede staat. Het dak van de romp/stal is belegd met dakplaten (figuur 1, weergave 4). Onder de dakplaten, tussen de juffers ligt een rietbedekking. De rietbedekking onder de dakplaten is op veel plaatsen aan vervanging/aanvulling toe (figuur 1, weergave 5). Het huidige planvoornemen bestaat uit de renovatie van de stal. In de stal worden verblijfplaatsen gerealiseerd. Her en der wordt, daar waar de rietbedekking ontbreekt, aangevuld met nieuwe riet en wordt de constructie van de romp op enkele plaatsen versterkt. De gevel aan de oostzijde wordt deels aangepast. Verder worden er inwendig rondom in de woonboerderij renovatie-/verbouwwerkzaamheden uitgevoerd.

Figuur 1. Weergave 1: plangebied t.o.v. omgeving. Weergave 2: Achterzijde woonboerderij. Weergave 3: impressie omgeving plangebied. Weergave 4: dakplaten woonboerderij. Weergave 5: binnenzijde dakconstructie stal.

2. Onderzoeksmethodiek

In opdracht de initiatiefnemer heeft Successie Natuurzaken middels een flora en fauna quickscan het planvoornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming en overige gebiedsbescherming. De toetsing bestaat uit twee onderdelen: een deskresearch en een veldbezoek. Middels een deskresearch wordt er onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Tevens wordt duidelijk of het planvoornemen al dan niet binnen de invloedssfeer van een beschermd natuurgebieden vallen. Middels een veldbezoek (5-5-2021) is via een visuele inspectie een inschatting gemaakt of het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied is voor beschermde soorten en of de mogelijke effecten van het planvoornemen, negatief uit kunnen pakken op het leefgebied van deze soort(en).

3. ‘Kleinschalige’ initiatieven

Successie Natuurzaken heeft in samenspraak met Provincie Fryslân (contactpersoon: Paul Westerbeek) inmiddels bij meerdere ‘kleinschalige’ initiatieven duurzame compensatiemaatregelen getroffen voor mogelijk voorkomende beschermde soorten. De insteek van deze ‘nieuwe vorm’ van werken, waarbij ecologisch vervolgonderzoek en eventuele ontheffingsaanvraag ontbreekt, wordt gebruikt om tijd en geld bij ‘kleinschalige’ initiatieven te besparen en daarmee draagvalk te creëren voor de Wet natuurbescherming. De instandhouding van beschermde soorten wordt hierbij niet uit het oog verloren. Vereist in deze werkwijze is dan ook dat na de werkzaamheden, het pand/plangebied voorzien is van een ecologische ‘plus’ voor ten minsten de potentieel aanwezige beschermde soorten.

Wat een ‘kleinschalig’ initiatief is, is afhankelijk van de kans dat zich beschermde soorten binnen het plangebied bevinden. Of een kans hierop aanwezig is, wordt bepaald door veel verschillende factoren en de combinatie ervan. De ecologische geschiktheid van het plangebied voor de betreffende soorten is aan de ecooloog om te beoordelen.

Uit de flora en fauna quickscan moet blijken of het planvoornemen of er beschermde soorten in het plangebied voorkomen die mogelijk verstoord kunnen worden. Vervolgens is, wanneer beschermde soorten niet volledig uit te sluiten zijn, het zaak te beoordelen of het planvoornemen onder ‘kleinschalige’ initiatieven geschaard kan worden. Tevens dient te worden overwogen of er nader onderzoek vereist is en hoe er eventueel op een duurzame wijze een ecologische ‘plus’ gerealiseerd kan worden om de instandhouding van de betreffende soort(en) te waarborgen.

4. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)

De ecologische wet en regelgeving is in de Wet natuurbescherming (Wnb) in grote lijnen onderverdeeld in soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden. De wet is gericht op het ontwikkelen en beheren van natuur om de biologische biodiversiteit te behouden en te herstellen. Tevens heeft het als doel om de cultuurhistorische en maatschappelijke functies van natuur in stand te houden (Ministerie van Economische Zaken, 2017).

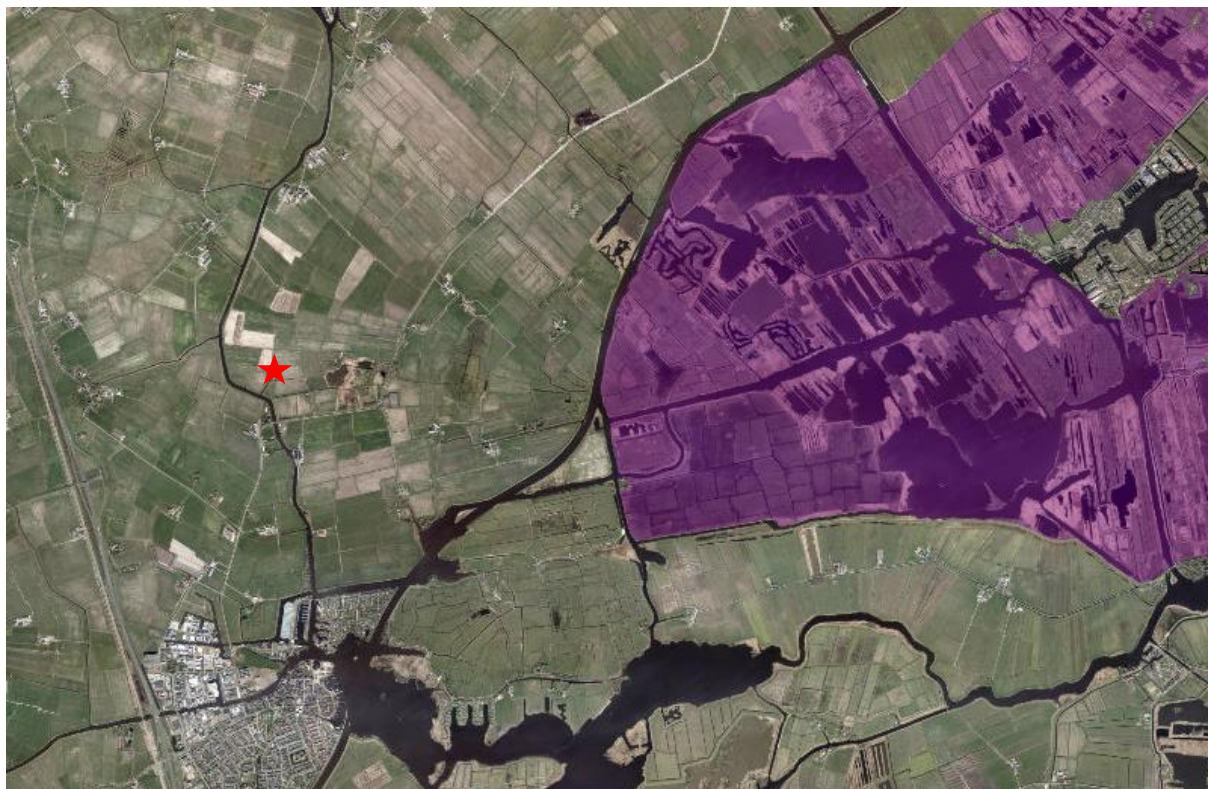

4.1 Gebiedsbescherming

Beschermde gebieden zijn op te delen in Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en provinciaal beschermde gebieden als ganzenrust en -slaapgebieden en weidevogelkans en -compensatiegebieden.

4.1.1 Natura 2000

Het plangebied valt buiten Natura 2000-gebieden (figuur 2). Negatieve effecten door externe werking door trillingen, geluid en oppervlakte verlies zijn gezien de relatief grote afstand (± 2.75 kilometer) tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (De Alde Feanen) grotendeels uit te sluiten.

Figuur 2. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. Natura 2000-gebied de Alde Feanen (paars).

Meervleermuis

De meervleermuis foerageert binnen de grenzen van beide Natura 2000-gebieden en heeft zijn verblijfplaatsen daarbuiten. Binnen de Wet natuurbescherming zijn de verblijfplaatsen en vliegroutes van deze soort ook buiten de begrenzing van de Natura 2000-gebieden beschermd. Eventuele effecten op de meervleermuis worden behandeld in paragraaf 4.2.1 Vleermuizen tezamen met de overige voorkomende vleermuizen in de omgeving van het plangebied.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie gerelateerd aan het planvoornemen zou in theorie negatief effect kunnen hebben op stikstofgevoelige habitattypen en -soorten. Echter, gezien relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde stikstofgevoelige gebied, lijkt overschrijding van de drempelwaarde niet voor de hand liggend. Het is aan bevoegd gezag om te beoordelen of een stikstofberekening noodzakelijk is. Indien u zekerheid wilt hebben over de mogelijke noodzaak tot het laten uitvoeren van een depositieberekening, kunt u daarover contact opnemen met het bevoegd gezag (provincie Fryslân).

4.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Een ingreep op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet worden getoetst op de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarbij gaat het om de uitwisselingsmogelijkheden van het NNN (verbindende functie), de natuurlijke eenheid, aaneengesloten functie en om de kwaliteit van het NNN en het leefgebied van soorten. Het plangebied valt buiten de begrenzing van het NNN (figuur 3). Negatief effect op NNN is niet aan de orde.

Figuur 3. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. NNN (oranje).

4.1.3 Provinciaal beschermde gebieden

Het plangebied is niet aangewezen als ganzenrust- en foerageergebied of weidevogelkans-/weidevogelkerngebieden (Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân). Om deze reden is negatief effect niet aan de orde.

4.2 Soortenbescherming

Vanuit de Wnb is de soortbescherming verdeeld in de drie categorieën: vogels, overige Europees beschermde soorten en andere nationaal beschermde soorten. Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Europees beschermde soorten genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten. Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Europees beschermde soorten. Naast de beschermde soorten dient men de 'Zorgplicht' in acht te houden. Dit houdt in dat ongeacht of dier- en plantensoorten beschermd zijn, eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de instandhouding van de soort(en) en zijn habitat (Ministerie van Economische Zaken, dec. 2016).

Omdat het planvoornemen zich enkel richt op de woonboerderij (plangebied) is de soortentoetsing met name gericht op beschermde gebouwbewonende soorten waarvan het verblijfplaats en/of nest (jaarrond) beschermd zijn en soorten die gebruik maken van de directe omgeving van het plangebied.

4.2.1 Vleermuizen

Alle 20 vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Hierbij gaat het om de bescherming van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden. De nadruk van het veldbezoek is gelegd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. Van deze (vrij) algemeen voorkomende gebouwbewonende vleermuizen wordt aangenomen dat deze voorkomen in de ruime omgeving van het plangebied.

Verblijfplaatsen

Bij de inspectie is geconstateerd dat het dak van de stal zeer marginaal geschikt is voor potentiële zomerverblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis. Van deze soort is bekend dat ze tussen rietbedekking kunnen verblijven. De andere voorkomende soorten mijden over het algemeen deze ruimtes. Er zijn invliegmogelijkheden aanwezig onder de nokvorsten en de hoekvorsten met toegang tussen het riet onder de dakplaten (figuur 4, weergave 1). Echter, de combinatie riet onder dakplaten is niet maximaal geschikt maar kan ook niet geheel uitgesloten worden. De kans op een verblijfplaats van de gewone grootoorvleermuis onder de dakplaten wordt, op basis van geschiktheid, klein geacht.

Het voorste deel van de boerderij is gelegd met dakpannen. De ruimtes onder de nok en de opwippende dakpannen zijn in potentie geschikt als verblijfplaats voor de eerdergenoemde vleermuizen (figuur 4, weergave 2). Een aantal van de doffere dakpannen wordt vervangen door glanzende dakpannen. Op deze plekken zijn geen opwippende dakpannen waargenomen. Om deze reden blijven eventuele verblijfplaatsen onder de dakpannen bestaan. Er is in de woonboerderij geen (toegankelijke) spouwmuur aanwezig.

Figuur 4. Weergave 1: Invliegmogelijkheden dak stal. Weergave 2: Invliegmogelijkheden dak voorhuis.

Vliegroute

De oevers van de Koldyksterrak kunnen gebruikt worden door de meervleermuis en de watervleermuis als (essentiële) vliegroute. Het zijn soorten die zeer gevoelig zijn voor licht. Lichtverstrooiing naar de Koldyksterrak kan effect hebben op de functie van de vliegroute. Het is daarom van belang lichtverstrooiing richting deze vaart te voorkomen. Er zijn verder geen lijnvormige elementen in het landschap aanwezig die mogelijk door vleermuizen in gebruik zijn als vliegroute.

Foerageergebied

De smallere watergangen in de omgeving kunnen gebruikt worden als foerageergebied van de watervleermuis. Echter zijn deze watergangen slechts marginaal geschikt. Het open landschap met weinig luwte kan verder door de laatvlieger worden gebruikt als foerageergebied. De omgeving van het plangebied is in alle gevallen niet een essentieel foerageergebied. Wél dient men in het kader van de zorgplicht een toename van verlichting rondom het plangebied zo veel mogelijk te beperken om verstoring van foeragerende vleermuizen te voorkomen.

4.2.2 Huismus

Huismussen zijn zeer honkvast en hebben een actieradius van hooguit enkele honderden meters. Ze blijven het gehele jaar op dezelfde plek. De huismus hecht grote waarde aan korte bomen en struweel in zijn broedgebied. Door het verdwijnen van geschikt habitat en broedmogelijkheden is er een enorme achteruitgang van de huismusstand. Het nest wordt elk jaar opnieuw gebruikt. Om deze redenen zijn nesten van huismussen jaarrond beschermd.

Bij de inspectie van het plangebied is geconstateerd dat er invliegmogelijkheden zijn onder de nokvorsten en de hoekvorsten met toegang tussen het riet onder de dakplaten. De huismus heeft niet de voorkeur voor broeden onder dakplaten met riet. Daarnaast zijn er geen huismussen in de directe omgeving van het plangebied gehoord. Ook zijn er geen geschikte stuiken rondom het plangebied aanwezig die enige beschutting geeft tegen predatoren en mogelijkheden bieden om te foerageren op insecten. De combinatie van bovengenoemde constatering maakt dat het met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid mag worden aangenomen dat er geen huismussen nestelen onder de dakplaten van de stal.

4.2.3 Overige vogels

Van de gierzwaluw en de kerkuil (nest van beide soorten jaarrond beschermd) is bekend dat deze in de wijde omgeving van het plangebied voorkomen. Het zijn soorten die doorgaans in bebouwing broeden. De gierzwaluw broedt doorgaans in een kolonie onder dakpannen, of in een gat of spleet in de muur in. De aanwezigheid van nesten van de gierzwaluw onder de dakplaten is uitgesloten, omdat de dakplaten met riet ongeschikt geacht wordt en in de omgeving andere bebouwing ontbreekt (en daardoor mogelijkheden tot een kolonie).

De aanwezigheid van een nest van de kerkuil wordt uitgesloten vanwege het ontbreken van potentiële geschikte ruimtes (bijvoorbeeld kerkuilenkast) in de stal. Er zijn in de stal geen braakballen, veren of andere aanduidingen waargenomen die doen vermoeden dat er een kerkuilennest aanwezig is in de stal. Wel is van het naastgelegen hok bekend dat daar regelmatig een rustende kerkuil zit. Hier zijn dan ook meerdere braakballen aangetroffen. Het hokje blijft bestaan binnen het planvoornemen.

Naast jaarrond beschermde nesten kunnen er tijdens het broedseizoen (grofweg 15 mrt. t/m 15 juli) broedvogels in het pand broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Het betreft o.a. de winterkoning die tijdens het veldbezoek zingend is gehoord. Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat.

In twee wilgen aan de oostkant van het plangebied zit een oude zwarte kraaiennest en eksternest. Deze nesten kunnen in potentie gebruikt worden door de ransuil, waarvan het nest jaarrond beschermd is. Bij het planvoornemen blijven de bomen met nesten behouden.

4.2.3 Vrijgestelde soorten

In de stal zijn indicaties van aanwezigheid van de steenmarter aangetroffen. Het betreffen uitwerpsel en eendeneieren. De steenmarter maakt doorgaans gebruik van bebouwing in het buitengebied en zou in potentie een verblijfplaats in de stal kunnen hebben. Wanneer er buiten het broedseizoen wordt gewerkt, wordt tevens voorkomen er een verblijfplaats met jongen van de steenmarter verstoord wordt. Op die manier wordt voldaan aan de zorgplicht. In en direct rondom het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid verschillende algemeen voorkomende soorten als de meerkikker, kleine salamander, haas en diverse (woel)muizensoorten. Voor deze bovengenoemde soorten geldt een provinciale vrijstelling van bescherming. Wel dient men voor deze soorten rekening te houden met de Zorgplicht.

4.3 Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een melden/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt welke onderdeel zijn van een houtareaal of bomenrij als bovengenoemde. Er is derhalve geen sprake van een melden/of herplantingsplicht.

5. Samenvattend en Conclusie flora en fauna quickscan

De eigenaar van de woonboerderij aan Leechlan 3 te Grou is voornemens verbouwwerkzaamheden uit te voeren aan het betreffende pand. In het kader van de vergunningsaanvraag heeft Successie Natuurzaken een ecologische toetsing uitgevoerd om duidelijkheid te verschaffen of de geplande werkzaamheden al dan niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.

Het planvoornemen heeft door bijvoorbeeld trillingen, geluid en oppervlakte verlies geen negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Wel dient men strooilicht in de richting van de oevers van de Koldyksterrak te voorkomen, zodat de meervleermuis (instandhoudingsdoelstelling van de Alde Feanen) niet verstoord wordt op de mogelijk vliegroute. In het kader van stikstofdepositie is het aan te raden bevoegd gezag te contacteren over de noodzaak van het aanleveren van een stikstofberekening. Het planvoornemen heeft geen negatief effect op overige beschermde gebieden onder de Wet natuurbescherming en provinciaal beschermde gebieden. Daarnaast is er geen sprake van een meld en/of herplantingsplicht omtrent houtopstanden.

Naast de gebiedsbescherming zijn de werkzaamheden getoetst aan Europees en nationaal beschermde soorten. In de wijde omgeving komen verschillende beschermde soorten voor. Het betreffen diverse vleermuissoorten en broedvogels waarvan de nesten (jaarrond) beschermd zijn. Van de huismus, gierzwaluw en kerkuil die in de omgeving voorkomen zijn de verblijfplaatsen/nesten jaarrond beschermd. De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten in de stal, waarvan het dak wordt gerenoveerd, is uitgesloten. Ditzelfde geldt voor verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en meervleermuis. Van de gewone grootoorvleermuis wordt de kans op verblijfplaatsen, met name om de geschiktheid van de golfplaten, klein geacht, echter niet volledig uitgesloten. Naast jaarrond beschermde verblijfplaatsen/nesten kunnen er tijdens het broedseizoen (grootweg 15 mrt. t/m 15 juli) broedvogels in het pand broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Voor deze soorten dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat. Daarom wordt het aangeraden om buiten het vogel broedseizoen te werken.

Verder dient men tijdens de uitvoer van de werkzaamheden rekening te houden met de Zorgplicht (Artikel 1.11 wnb). De Zorgplicht geldt voor elke soort/individueel in Nederland. Dit houdt in dat men tracht schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan door een werkwijze te hanteren waarbij dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop. Vanwege een mogelijk aanwezige verblijfplaats van de steenmarter, wordt het aangeraden buiten de kwetsbare periode van deze soort te werken. Deze periode overlapt min of meer de periode van het vogelbroedseizoen.

Omdat het een relatief kleinschalig planvoornemen betreft in combinatie met het feit dat de kans op aanwezigheid van verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuis klein wordt geacht, wordt het planvoornemen op basis van ecologisch deskundigheid geschaard onder 'kleinschalig' initiatief. Nader onderzoek naar de aanwezigheid verblijfplaatsen van deze soort kan hierbij achterwege worden gelaten. Wél is het zaak om voor de betreffende soorten een ecologische 'plus' in en/of direct rondom het plangebied te realiseren, zodat de instandhouding van de betreffende soorten niet in

het geding komt. In het opvolgende hoofdstuk wordt verder ingegaan op de compensatiemaatregelen.

6. Aanbeveling

6.1 Soortspecifieke eisen en wensen gewone grootoorvleermuis

Vleermuizen maken gebruik van verschillende verblijfplaatsen met andere functies door het jaar heen. Er wordt onderscheid gemaakt tussen zomerverblijven en het winterverblijf. Zomerverblijven bestaan uit kraamverblijf, paarverblijf en verblijven van solitaire mannetjes. Zomerverblijven van gebouwbewonende vleermuizen wordt onder andere aangetroffen onder dakpannen, onder loodlappen, achter gevelbetimmering, in een spouwmuur, achter vensterluiken, op zolders van veelal kerken etc. Microklimaten en de afmetingen van de ruimte en invliegmogelijkheden van de locatie maakt of de verblijfplaats geschikt is of niet. Dit komt bij vleermuizen doorgaans nauwer dan bij vogels als bijvoorbeeld de huismus. Microklimaten, waarbij de vleermuis vanuit een ruimte naar een ander klimaat kan kruipen heeft de voorkeur. Vanwege het feit dat verblijfplaatsen van vleermuizen per soort aan specifieke eisen moeten voldoen, worden deze apart per paragraaf behandeld.

Verblijfplaatsen moeten aan de volgende eisen voldoen (BIJ12 diverse soorten):

- Microklimaat: temperatuur, verschillende temperaturen binnen één object (gradiënten), snelheid van opwarmen of afkoelen (bufferwaarde) en vochtigheid. Essentieel is dat de verblijfplaats tochtvrij is.
- Gezien de lichtgevoeligheid van vleermuizen mag er geen lichtbron vlakbij zijn.
- Locatie en eigenschappen van de in- en uitvliegopeningen: de aanvliegroute moet vrij van obstakels als takken of bomen zijn. Geen obstakels, zoals steigers, steigerdoek of hoge begroeiing, voor de ingang.
- Materiaal verblijfplaats moet aan de binnenkant ruw zijn (geen glad beton of hout), niet geverfd.
- Ruimtegebruik en veiligheid -> De verblijfplaats mag niet via bijvoorbeeld een afdakje bereikbaar zijn voor katten of natuurlijke predatoren als de steenmarter.

Gewone grootoorvleermuis

De gewone grootoorvleermuis is een middelgrote vleermuis welke wordt gekenmerkt door zijn grote oren, die bijna even lang zijn als het lichaam. De verblijfplaatsen in de zomerperiode divers. Ze worden zowel op zolders als achter betimmeringen, daklijsten en vensterluiken, in spouwmuren en onder dakpannen, in holten en spleten in bomen en in vleermuiskasten gevonden. Kraamkolonies worden veelal op zolders aangetroffen waarbij diverse microklimaten aanwezig zijn.

6.2 Compensatiemaatregelen

Met het ontbreken van de kennis over de aanwezigheid, functie en aantal verblijfplaatsen van de gewone grootoorvleermuis is het zaak in de nieuwe situatie een geschikte uitwijkmogelijkheid te creëren. Inmiddels heeft Successie Natuurzaken meerdere eco-tillen gerealiseerd (figuur 5). Afhankelijk van het type eco-til kunnen deze voor verschillende soorten verblijfplaatsen en/of nestmogelijkheden bieden. In overleg met de eigenaar is ingezet op het plaatsen van een eco-til als compensatiemaatregel. In dit geval dient de til tenminste voor de gewone grootoorvleermuis geschikt te zijn. Van belang is dat de eco-til voldoet soortspecifieke eisen. De eco-til herbergt diverse lamellen waartussen de grootoorvleermuis zich kan vastklampen. Daarnaast zullen er in de kast meerder (loze) ruimtes aanwezig van waar de vleermuisen naar andere ruimtes/klimaten kunnen kruipen. De eco-til is van duurzaam hout gemaakt en kan daardoor onbehandeld voor tientallen jaren dienstdoen. De eco-til wordt op een vijf meter hoge paal gemonteerd.

Figuur 5. Twee reeds geplaatst eco-tillen.

Het is van belang dat de eco-til voorafgaand aan het zomerseizoen (vanaf maart) van de vleermuis in de directe nabijheid van het plangebied geplaatst wordt. De eco-til wordt bij voorkeur op een relatief beschutte plek geplaatst. Wel dient het plaatsen van lichtbundels in de buurt van de eco-til worden voorkomen.

Met het plaatsen van de eco-til wordt er voldoende uitwijkmogelijkheid geboden voor de gewone grootoorvleermuis. Daarnaast heeft de til als potentie dat er andere vleermuissoorten in de omgeving gebruik maken van de eco-til. Op deze wijze wordt getracht de instandhouding van de soort(en) te versterken.

6.3 Landschappelijke inpassing van de boerderij/gebouwen.

In de huidige situatie is een groot deel van de oorspronkelijke erfbeplanting, mede als gevolg van het agrarische gebruik van de boerderij en het erf, verdwenen. Successie Natuurzaken is gevraagd om dit in opdracht van en samen met de opdrachtgever weer te optimaliseren. Dit omvat het herstel van een robuuste erfbeplanting met fruitbomen, struweel en solitaire bomen. Tevens zullen 2 percelen (kaart figuur 6) weer ingericht en beheerd worden als bloemrijkgrasland (impressie figuur 6) met volop ruimte voor plasdras situaties, welke een aanmerkelijke 'plus' zullen leveren voor de biodiversiteit in het algemeen waaronder de eerder beschreven (jaarrond) beschermde soorten in de omgeving van het plangebied. Deze plannen moeten nog nader worden uitgewerkt, maar worden mede vormgegeven door reeds behaalde resultaten in vergelijkbare situaties waar Successie Natuurzaken een 'plus' voor de biodiversiteit heeft gerealiseerd.

Figuur 6. Kaart van de twee te optimaliseren percelen (gele belijning) naar bloemrijkgrasland. Inzet: impressie van eerdere geoptimaliseerde graslanden door Successie Natuurzaken.

7. Literatuurlijst

Arcadis, feb. 2019. Mitigatiecatalogus Gebouwbewonende Soorten. (PDF) Beschikbaar op: https://www.provinciegroningen.nl/fileadmin/Mitigatiecatalogus_gebouwbewonende_soorten_Centrum_Veilig_Wonen.pdf

Ministerie van Economische Zaken, 2017. *Wet natuurbescherming (16 december 2015)*. [Online] Beschikbaar op: <http://minez.nederlandsesoorten.nl/content/wet-natuurbescherming-16-december-2015>

Ministerie van Economische Zaken, dec. 2016. *Soortenbescherming bij*, Den Haag: Ministerie van Economische Zaken.

Stibbeblog, 2016. *De Wet natuurbescherming: wanneer is sprake van een verstoring van een vogel die van wezenlijke invloed is?*. [Online]

Beschikbaar op: <http://www.stibbeblog.nl/all-blog-posts/environment-and-planning/de-wet-natuurbescherming-wanneer-is-sprake-van-een-verstoring-van-een-vogel-die-van-wezenlijke-invloed-is/>

Vleermuis.net., 2019. *Verblijfplaatsen*. Beschikbaar op, Vleermuis.net: <http://www.vleermuis.net/vleermuizen-en-bescherming/verblijfplaatsen>

BIJ12 rapporten:

Diverse soorten

Geraadpleegde websites:

Waarnemingen.nl

Verspreidingsatlas.nl

Telmee.nl

Google.maps.nl

Zoogdiervereniging.nl